

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

TV@R

АД «ТЭЛЕДАХА» ДА «ТЭЛЕВЯРШЫНІ», АД ДЫДЖЭЯ ДА КІРАЎНІКА

Дзмітрый Дзянісаў лічыць, што любы вопыт, набыты ў жыцці, абавязкова будзе запатрабаваны

Цыкл перадач «Справы фамільныя», які летась быў паказаны на канале «Беларусь-3», запомніўся многім глядачам. Ён быў прысвечаны вядомым сем'ям са знакавымі для Беларусі прозвішчамі. У свой час менавіта яны стваралі маштабныя мануфактуры, рабілі значны ўнёсак у развіццё айчыннай прамысловасці. Штотыдзень вядучы Дзмітрый Дзянісаў распавядаў пра тое, як развіваліся ў Беларусі шкляная і папяровая прамысловасць, з'явіліся трамваі і банкаўская справа. Мы даведаліся пра першы вопыт электраасвятлення ў Мінску, першы ў краіне цукра-рафінадны завод і многае іншае. Намаганні ўсіх аўтараў (а гэта яшчэ і сцэнарысты

Людміла Чарнецкая, Алена Васілюк і Юлія Барысенка) урэшце былі ацэнены. Вядучы Дзмітрый Дзянісаў стаў уладальнікам «Тэлевяршыні» на XII Нацыянальным тэлевізійным конкурсе. «Бронза» ў намінацыі «Лепшы праект рэгіянальнага тэлебачання» за гэтую ж работу таксама дорага каштуе. Дзмітрый Дзянісаў не навічок на тэлебачанні. Ён зараз намеснік дырэктара тэлерадыёкампаніі «Гомель». Кар'еру пачынаў 17 гадоў таму ў якасці дыктара абласнога тэлерадыёаб'яднання. Дарэчы, заўважылі яго не на першым кастынгу. Між тым пра ўсё па парадку і найперш — пра праект «Справы фамільныя».

— Мы спачатку думалі паказаць на рэспубліканскім канале, як развівалася вытворчасць у Беларусі. Праект планавалі як цыкл, абмежаваны пэўнай тэрыторыяй. Стварылі 13 праграм. Мы цікавіліся гісторыямі найбольш значных родаў. Дарэчы, калі ў Расію цар Пётр Першы спецыялістаў у свой час запрашаў, на Беларусь яны прыязджалі самі: з Польшчы, Расіі, адусюль... І тут наладжвалі вытворчасць. Першыя цукровыя заводы, шклозавод, вытворчасць вырабаў з металу ў нас актыўна развіваліся. Як сёння многія вядомыя фірмы пераносяць вытворчасць у Кітай, каб атрымаць большую маржу з меншай затратнай часткай, так у Беларусь у пазамінулым стагоддзі пераносілі вытворчасць з еўрапейскіх краін, бо гэта было вельмі выгадна. Ведзе сваю гісторыю цікава і карысна. Ты развіваешся інтэлектуальна і духоўна, разумееш, як жылі людзі да цябе на гэтай зямлі. І бачыш перспектыву сваёй краіны.

«Работа ў прамым эфіры дае ўменне імправізаваць. Увогуле радыё — добрая школа, і ў класічным выпадку амаль усе тэлевізійшчыкі праз яго прайшлі».

— Ваш асабісты шлях на тэлебачанне не назавеш такім ужо прамым...

— Мяне заўважылі толькі на трэцім кастынгу. Я ў 1999 годзе заканчваў універсітэт імя Францыска Скарыны, дарэчы, фізічны факультэт. На абласным ТБ спачатку спрабаваў чытаць навіны, а потым разам з Лілей Вялічка і Сашам Лупіненкам удзельнічаў у маладзёжным праекце пад назвай «Тэледах». Паралельна з гэтым з 2000 года пачаў працаваць выкладчыкам у школе і ўніверсітэце і нават распрацоўваць варыянты кандыдацкай дысертацыі. На кафедры я займаўся камп'ютарным мадэ-

ляваннем. Аналагічныя распрацоўкі па камп'ютарным тэсціраванні ляглі ў аснову праграм, якія сёння выкарыстоўвае Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў.

— Але ж канчаткова на тэлебачанне вы перайшлі толькі ў 2008 годзе. Гэты выбар быў абгрунтаваным?

— Напэўна. Бо навукай нельга займацца напалову. Таксама нельга напалову займацца эфірам. Прыходзіць момант, калі трэба выбіраць. Але ж такая шматпрофільная дзейнасць дала пэўны вопыт. Цяпер я ўпэўнены, што ў журналістыцы павінны працаваць людзі, якія адбыліся, з жыццёвым вопытам. І неабавязкова яны павінны мець адукацыю журналіста. Канешне, вопыт работы выкладчыкам мне таксама дапамог. Гэта ж работа з аўдыторыяй, лагічна выбудаваны матэрыял, пастаўлены голас... Але ж самае галоўнае — ніколі не спыняцца ў сваім развіцці, быць у пастаянным пошуку. Таму здольнасць да самаадукацыі і цяпер якраз тое, што патрэбна любому журналісту.

— Дзмітрый, нагадаю, што многія вас памятаюць яшчэ і як папулярнага дыджэя. Гэта быў вядомы трэнд, а цяпер ваш малодшы брат Дзяніс падхапіў эстафету.

— Так, быў і такі вопыт. Ён мне таксама спатрэбіўся, асабліва, калі я пачынаў працаваць на радыё. У якасці дыджэя я навучыўся ўтрымліваць аўдыторыю. Гэта ж актуальна і цяпер, бо вядзе да высокага рэйтыngu радыё ці тэлепраграм. Любы жыццёвы вопыт ідзе на карысць.

— Тым больш вопыт работы ў радыёэфіры. Што цікавае ўспамінаеце?

— У 2008 годзе, калі мы запускаралі «Гомель FM», за год радыёстанцыя актыўна развівалася — насуперак першай хвалі крызісу. Памятаеце, калі прыйшло тэлебачанне, казалі, што сядзе радыё. Прышоў інтэрнэт, сталі казаць, што сядуць радыё і тэлебачанне. Насамрэч інтэрнэт — гэта такі мультыінструмент, у які інтэгрваліся радыё і тэлебачанне. Сучасныя тэхналогіі радыё — гэта толькі прамы эфір, бо інакш страчваецца апэратыўнасць падачы інфармацыі. Тут радыё канкуруе з інтэрнэт-СМІ. Вядома ж, прамы эфір — гэта больш

«Сучаснаму вядучаму трэба адначасова сачыць за многім, што адбываецца ў рэжыме прамога эфіру: навіны, рэклама і песні павінны выйсці ў свой час. Трэба перадаць прывітанне, якое прыйшло па sms... І, зразумела ж, пастаянная работа з дыкцыяй».

таннае вяшчанне. Гадоў 10 таму казалі, што радыё ўжо няма куды развіваць, у адрозненне ад іншых сфер. Але ж радыё таксама пастаянна мяняецца — з эфірнага пераходзіць у інтэрнэт-прасторы. Змяняюцца тэхналогіі падачы гукі. Змяняецца метадыка падачы матэрыялу. Навіны раней былі аднаго фармату, цяпер — зусім іншага. І гэтыя сучасныя трэнды трэба пастаянна адсочваць і ўлічваць. Той, хто працуе на радыё, атрымлівае навыкі пісьменна пісаць і вымаўляць. Работа ў прамым эфіры дае ўменне імправізаваць. Увогуле радыё — добрая школа, і ў класічным выпадку амаль усе тэлевізійшчыкі праз яго прайшлі. Пасля школы радыё лягчэй працаваць перад тэлекамерай.

— Дзмітрый, здараліся нейкія кур'ёзы ў радыёэфіры?

— Калі мы толькі адкрывалі FM-вяшчанне, я тры разы прыязджаў на ранішні эфір да 6 гадзін. І толькі на трэці раз нам тэхнікі далі такую магчымасць. Былі моманты, калі раптоўна выключалася вяшчанне ці давалі збой камп'ютары. Здаралася, што не выключалі своечасова мікрафон. Ёсць слухачы, якія «любяць» вядучых у прамым эфіры. Іншыя, наадварот, нешта цікавае падказваюць.

— Цяпер, калі за плячымі такая школа напрацовак, вы дакладна ведаеце патрабаванні да тых, хто прыходзіць з марай стаць вядучым радыёэфіру...

— Звычайна мы даём не вельмі шмат часу, як раней, каб чалавек падрыхтаваўся да выхаду ў эфір. За гэты час трэба навучыцца працаваць пры мікрафоне і асвоіць канкрэтныя камп'ютарныя праграмы. Сучаснаму

вядучаму трэба адначасова сачыць за многім, што адбываецца ў рэжыме прамога эфіру: навіны, рэклама і песні павінны выйсці ў свой час. Трэба заўважыць актуальную навіну ў інтэрнэце і агучыць яе або перадаць прывітанне, якое прыйшло па sms... І, зразумела ж, гэта пастаянная работа з дыкцыяй, з логікай падачы матэрыялу.

— Так здарылася, што вы заняліся яшчэ і адміністрацыйнай работай.

— Сапраўды, я цяпер у якасці намесніка дырэктара тэлерадыёкампаніі «Гомель» курырую радыё, а таксама мы займаемся стратэгічным планаваннем, у тым ліку і тэлебачаннем. Думаем пра тое, якія праграмы і праекты могуць быць запатрабаваныя. Займаемся размеркаваннем праектаў у эфіры, іх «пакаваннем». Кіраванне эфірам — гэта самае актуальнае і самае цікавае. Сёння трэба сумяшчаць функцыі кіраўніка і менеджара. Трэба наперад думаць і ведаць, што будзе падабацца глядачу. Напрыклад, сёння людзям цікава даведацца, што адбываецца побач з імі, лакальна. Новыя магчымасці дае нам і інтэрнэт. Могуць з'яўляцца так званыя нішы ў радыёстанцыях, дзе аматары могуць паслухаць джаз ці класіку. Справа ў тым, што FM-эфір дастаткова камерцыйны. І ўсе разумеюць, што радыёстанцыя як прадпрыемства не можа быць стратнай. Таму ўсё завязана на рэкламе. А ў інтэрнэце магчымы розныя варыянты.

— Наколькі арганічна такі лад жыцця ўспрымае сям'я?

— Маё колішняе дзіцячае захапленне музыкой перайшло ў прафесійную дзейнасць. Дарэчы, таму

спрыяла і мая маці, прафесійны выкладчык музыкі, якая сёння імкнецца перадаць сваю любоў да музыкі маёй старэйшай дачцэ Дашы. Тое, што падабаецца мне, слухае і глядзіць мая сям'я. З жонкай Нінай мы знаёмы вельмі даўно і ў нас захаваўся зусім маленькая, а Даша нядаўна дапамагала мне на здымках праграмы «Мой край», якую мы робім для тэлеканала «Беларусь-3». Яна трымала рэквізіт, прыносіла бутэлькі з вадой. Ёй было ўсё вельмі цікава. Але ж да таго часу, як яна будзе вырашаць, ці патрэбна ёй гэта прафесійна, тэлебачанне значна зменіцца. Пажывём — пабачым.

«Вопыт работы выкладчыкам мне дапамог. Гэта ж работа з аўдыторыяй, лагічна выбудаваны матэрыял, пастаўлены голас...»

— Як бы вы сфармулявалі сваё крэда?

— Дробязяў пры стварэнні якаснага радыё- і тэлепрадукту не бывае. Таму важна зрабіць усё максімальна якасна. Трэба прадумаць усё, каб і самому адчуваць задавальненне ад таго, што бачыш ці слухаеш у эфіры.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@zviazda.by